

Henry James

A MESTER INTELMEI (II)

Szabó Szilárd fordítása

III

Summersoft dohányillatú társalgója méltó volt a ház többi helyiségéhez – a kényelem netovábbját nyújtotta, és oly gazdagon díszítették a finom művű, ódon faragványok és ötvösmunkák, hogy inkább lakosztálynak illett be, ahol hölgyek hímezgetnek rámájuk fölé hajolva, mint tanácssteremnek, ahol urak szivaroznak, csípős füstöt eregetve. Az urak szinte valamennyien összegyűltek itt ezen a vasárnap estén; legtöbbszörük a szobának abba a felébe húzódott, ahol az a hűvös és sima fehér márvány kandalló állt, melynek párkányzatát egy kedves kis itáliai „mútgárgy” koronázta meg. A másik kandalló a szemközti falból ugrott elő, és a meleg nyári estének hála, tűz egyikben sem égett; de az innenső sarokban egy boros- és likőröspalackokkal, karcsú poharakkal megrakott asztal enélkül is kellő vonzóerőt gyakorolt. Paul Overt nem volt megszállott dohányos; ha mégis pöfékelt, olyan céllal tette, amihez a dohányynak semmi köze. Ez alkalommal, amelyről beszélek, kiváltképpen így állt a helyzet; azt remélte ugyanis, hogy a cigaretta segítségével neki és Henry St. George-nak sikerül majd néhány közvetlen szót váltaniuk. Arra a „rettentő” nagy beszélgetésre, amelyet a nagy ember a nap folyamán kilátásba helyezett, egyelőre nem került sor, ami roppantul elszomorította, hiszen bizonyosnak látszott, hogy másnap, reggeli után a társaság feloszlik, mindenki megy a maga dolga után. Csalódva tapasztalta azonban, hogy a *Shadowmere* szerzője ma minden jel szerint korán nyugovóra tért. Nyoma sem volt a Paul előtt érkezett urak csoportjában, sem a következő tíz perc során betoppanó estélyi ruhás vendégek között. A fiatalember várt még, nem tartva lehetetlennek, hogy megint valami bonyodalmas szeszélye támadt; ez magyarázatul szolgálna késésére, ugyanakkor igazolná Paulnak azt a gyanúját, hogy föltett szándéka megmaradni a jól bevált felszínességek mellett. De mindhiába, nem bukkant elő – a szeszély, semmi kétség, ezúttal a vártnál bonyodalmasabbnak bizonyult. Hősünk végül lemondott róla; kissé becsapva, kissé sértve érezte magát a három-négy elmaradt mondat miatt, amely után annyira sóvárgott. Nem haragudott, de sóhajtozva fújta a füstöt, olyan érzéssel, hogy talán valami ritka élményt szalasztott el. Bánatát meghorodozva lassan körbejárta a szobát, és a falon függő metszeteket nézegette. Ilyen lelkiállapotban volt, amikor váratlanul kéz nehezedett a vállára, és barátságos hang ütötte meg a fülét. – Helyes! Számítottam rá, hogy itt találom. Ha maga nincs, nem jöttem volna le. – St. George állt ott, anélkül, hogy ruhát váltott volna, kipihent és immár komolyabb arccal; fiatalemberünk pedig lázasan igyekezett összeszedni magát. Magyarázni kezdte, hogy csupán a Mester kedvéért – egy kis beszélgetés végett – maradt ébren, de mivel nem találta, már indult volna lefeküdni.

– Én, tudja, nem dohányzom... a feleségem megtiltotta – mondta St. George, és körbepillantott, hogy ülőhelyet találjon. – Ha hiszi, ha nem, a javamra vált. Nézze csak, ott egy pamlag.

– Úgy érti, a dohányzás a javára vált?

– Nem, nem... az, hogy megtiltotta. Nagy kincs az olyan asszony, aki távol tartja az embertől mindazt, ami fölösleges. Magunktól sose jönnénk rá, hogy mennyi minden az. Szerinte a cigarettának még az érintése is veszedelmes. – Miközben St. George beszélt, helyet foglaltak a pamlagon, némi távolságra a dohányzók körétől. – Magának van...?

– Úgy érti, cigarettám?

– Te jó ég, dehogy... felesége!

– Nincs; de ha volna, a kedvéért lemondanék a cigarettáról.

– Sokkal többről is le kéne mondania – felelte St. George. – De cserébe még annál is többet nyerne. Van egy-két érv, ami a nősilés mellett szól – tette hozzá, és összefonott karral, keresztbe tett lábbal elnyújtózott. Végleg felhagyott a dohányzással, és most sem vett tudomást a mellette izzó parázsról. Társa, megilletődve ettől az udvariasságtól, eloltotta cigarettáját; s mivel a pamlag egy félreeső sarokban állt, végre semmine-mű füst nem érhetette el őket. Hiba lett volna, folytatta St. George, súlyos hiba mindkettejük részéről, ha elválnak egy kis csevegés nélkül – ...mert én mindent tudok magáról – tette hozzá –, tudom, hogy magára figyelni kell. Egészen kiváló könyvet írt.

– És honnan tudja? – kérdezte Paul.

– Hogy honnan? Drága öregem, hát a levegőből, az újságokból, mindenhonnan. – St. George beszédében leginkább a kartárs közvetlensége lepte meg szomszédját, az a hang, amely felér a babérszigéssel. – Mindenki magáról beszél... a nőket is beleértve, aminél nincs kellemesebb. Én is épp most olvastam el a könyvét.

– Épp most? Egy délután talán kevés hozzá – mondta Overt.

– Hogy érti ezt?

– Azt hiszem, tudja jól, hogy értem – nevetett a fiatalember.

– Úgy, szóval Miss Fancourt mondta...?

– Ó, nem; ő inkább azt akarta elhíttetni velem, hogy olvasta.

– Igen... kissé túllőtt a célon. Magát is elkápráztatta a rózsás hajnalpír, amely árad belőle? Nem, gondolom, maga nem hitt neki – állapította meg St. George.

– Amikor maga odajött hozzánk, akkor már valóban nem.

– Komédiáztam volna? És a tetejébe rosszul? – Erre azonban nem várt választ, mert máris folytatta: – Hallgasson rám: higgyen el mindent az ilyen lányoknak... mindent, de mindent. A legtöbb nővel nem kell sokat vesződni, elég, ha szemet huny, és ha kel-lőképpen óvatos; de *őt* mindenestül el kell fogadnia olyannak, amilyen.

– Nagyon kedvelem őt – mondta Paul Overt.

Volt valami a hanghordozásában, amin társa szemmel láthatóan megütődött, mint aki egyszerre a lehetetlennel szembesül; talán az a határozott komolyság, ami Paul részéről a kijelentés kísérte. St. George felnevetett, úgy válaszolt: – Kedveli? Látja, en-nél okosabbat nem is tehet. Ilyen hölgyet nem talál egykönnyen. No jól van, üsse kő, bevallom: ma délután tényleg nem magát olvastam.

– Akkor nyilván belátja az is, hogy igazam volt, amikor ebben a kérdésben nem hittem Miss Fancourtnak.

– Igaza...? Hát hogy az ördögbe érthetnék egyet olyasmivel, ami meghazudtolja a szavaimat?

– Szóval továbbra is abban a szerepben kívánja látni őt, amelyet a maga számára megtestesít? Hát persze, hiszen így nem érheti csalódás – állapította meg Paul.

– Ó, drága fiatal barátom, ne riogassa szerepekkkel a magamfajta szegény ördögöt! Énrám már csak egy szerep vár: lelépni a színről, és kész. Neki meg ott az ő gyerme-

ki képzelete (pompás, ugyebár?); ez teszi boldoggá, nem holmi „szerep”, amit eljátszhat egy fáradt, kiegészített roncs előtt. – A társalgásnak ez a keserű fordulata tiltakozásra ingerelte Pault; de mielőtt a tiltakozásnak hangot adhatott volna, a Mester máris visszaterelte a szót Paul nagy sikerű regényére: – Nem gondoltam volna, hogy maga tényleg érti a dolgát... az emberek annyi mindent fecsegnek. Maga azonban érti a dolgát... meglepően jól érti.

– Bárcsak azzal lephetném meg, hogy idővel egyre jobban értem! – vágott vissza vakmerően Overt.

– Így lesz, és ettől máris borsószik a hátam. Ha körülnéz az ember, nemigen lát olyasmit, ami idővel egyre jobban menne. Minden csak romlik és romlik... szakadatlanul. Romlani persze sokkal könnyebb... ezt, sajnos, a magam bőrén tapasztalom. Tudja, bennem már nincs meg a régi lelkesedés, pedig mostanában sokan keresnek új utakat. De magának *muszáj* fejlődnie; tartania kell a formáját, bármi áron. Én persze már nem tartom. Ez a legnehezebb... az egészben ez a legpokolibb: tartani a formánkat! Maga képes lesz rá, ebben biztos vagyok. Ha mégsem, az kudarc lenne, óriási kudarc.

– Nagyon érdekes, amit magáról mond; de nem értem, miért célozgat arra, hogy tönkrement – jegyezte meg Paul Overt bocsánatos képmutatással. Olyan szeretet ébredt benne a másik iránt, hogy ahhoz képest a tehetség vagy a műgond nyilvánvaló hanyatlása egyszerre lényegtelennek látszott.

– Ugyan, ugyan... hagyja ezt – felelte St. George komoly hangon, miközben tarkóját a pamlag támláján pihentette, és a mennyezetet bámulta. – Tudja maga pontosan, mire célzok. Húsz oldalt sem kellett elolvasnom a könyvből, hogy lássam, maga is vesélyben van.

– Félelmetes, amit mond – lehelte Paul áhítattal.

– Örülök neki, mert akkor talán figyelmeztetésnek is megjárja. Egy fiatal lelket, te-le hittel és lendülettel, bizonyára mélyen megrendít egy olyan ember látványa, aki jobb sorsra született, de ifjan vagy vénen ilyen szánalmassá vált. – St. George tágra nyílt szemmel, mozdulatlanul ült; beszéde szelíd volt, de határozott, mentes bármiféle érzelemről. Hangja olyan erővel hordozta ezt az áttetsző személytelenséget, ami valójában kegyetlenség – kegyetlenség önmaga iránt –, hogy ifjú barátja, mintha vigasztalni akarná, önkéntelenül a karjára tette a kezét. Ő azonban folytatta, miközben tekintete a tizennyolcadik századi mennyezet cirádáin kalandozott: – Nézzen meg engem, és véssé jól az eszébe, amit most mondok... a *leckét*, ugyanis annak szánom. Sovány lecke, de a javára válhat: egy szánalmas impresszió gyakran megóvja az embert attól, hogy maga is lépze menjen. Vigyázzon, nehogy öregségére olyan legyen, mint én... nyomasztó, siralmas példája annak, hová vezet a hamis istenek imádása.

– Miért emlegeti az öregségét? – kérdezte a fiatalember.

– Ebben öregedtem bele. De a maga ifjúsága tetszik nekem.

Paul nem felelt – egy percig csak ülték ott némán. Hallgatták, ahogy a társaság nagy hangon a kormánytöbbségről vitatkozik. Aztán Paul megkérdezte: – Miféle hamis istenekre gondol?

Társából most valósággal kibuktak a szavak: – A piac bálványai; a pénz, a fényűzés, a „nagyvilág”; révbe juttatni a gyerekeinket, ruházni a feleségünket; minden, ami a sima és könnyű megoldásokra csábít. Istenem, az a rengeteg hitványság, amire rákényszerítik az embert...!

– De hát az embernek nincs joga ahhoz, hogy révbe juttassa a gyerekeit?

– Nem az a dolga, hogy gyereket tartson – jelentette ki St. George eltökélten. – Legalábbis akkor, ha valami maradandót akar alkotni.

– De hát ők nem inspirálnak... nem ösztönöznek?

– Hogyne ösztönöznenek: arra, hogy elkárhozzunk... művészi értelemben.

– Nagyon súlyos témát érint... szeretném, ha erre még visszatérnénk – mondta Paul. – Szeretném, ha éjszakákon át beszélne magáról. Nem is hinné, micsoda ünnep lenne ez számomra!

– A *maga* számára, hát persze, kegyetlen gyermek! No jól van; mélyre süllyedtem ugyan, de megmutatom, hogy erre a színjátékra még futja az erőmből: a maga kedvéért máglyára kötözöm és porrá égetem a hiúságomat. Jöjjön hát el, és látogasson meg... engem, azazhogy minket – helyesbített gyorsan a Mester. – Mrs. St. George elbűvölő; nem tudom, volt-e alkalma beszélgetni vele. Örülni fog, ha eljön; ő aztán imád mindent, ami ünnepélyes, legyen az bál vagy fogadás. Jöjjön, és vacsorázzék velünk... a feleségem majd ír magának. Hol érhetjük el?

– Ezen rajta van a címem. – Overt előhúzta zsebéből a tárcáját, és átnyújtott egy névjegykártyát. De nyomban mást gondolt, és visszakarta a kezét, ugyanis, jegyezte meg, nem várhatja el barátjától, hogy őrizgesse; jobb lesz, ha mihamarabb személyesen teszi tiszteletét nála Londonban, és leadja az ajtajánál, ha éppen nem sikerül kieszközölnie, hogy fogadják.

– Ha nem sikerül, a feleségemet okolja; mindig házon kívül van... vagy ha történetesen *belül*, akkor a kívüllét fáradalmait nyögi. Jöjjön el vacsorára... vagy mégse, nincs értelme; a feleségem kizárólag hatalmas vacsorákat ad. – St. George tovább tépelődött, de aztán rátalált a megoldásra: – Tudja, mit? Jöjjön akkor, amikor vidéken vagyunk... igen, ez lesz a legjobb; rengeteg szobánk van, és tűrhető a környezet.

– Házuk van vidéken? – kérdezte Paul irigykedve.

– Ó, nem olyan, mint ez. De legalább van hová mennünk... egyórányi út Eustontól. Ez az egyik oka.

– Az egyik oka...?

– Annak, hogy rosszak a könyveim.

– Valamennyi okát tudni szeretném! – csillant fel mohón Paul szeme.

Barátja kitért a nyílt válasz elől, és megint másra csapta a szót. – Hogy lehet az, hogy mi még nem találkoztunk?

A kérdés hangsúlyában hősünk, a maga személyére nézve, fölöttébb hízelgő méltánylást érzett: a nagy emberét, aki most döbben rá, hogy éveken át nélkülözött valamit. – Gondolom, főleg úgy, hogy magának nem volt oka érdeklődni irántam. Az én világom... nem egészen ugyanaz, mint a magáé. Évekig távol éltem Angliától, külföldön, egyszer itt, egyszer ott.

– Akkor sürgősen hagyjon fel a cigányélettel. Anglia nem elég jó magának? Itt nincs meg mindene, ami kell?

– Ha jól értem, azt tanácsolja, hogy Angliáról írjak. – Paul most új hangot ütött meg: az őszinte, tanulni vágyó gyermekét.

– Hát persze! És bitang jól, ha szabad kérnem! Látja, ezért nem tudom magát fenntartás nélkül dicsérni... mert a könyve külföldön játszódik. Pokolba a „külfölddel”! Maradjon szépen idehaza, és itthon tegye a dolgát... olyasmiről írjon, amit meg tudunk ítélni.

– Követem a tanácsait – bólogatott buzgón Paul. – De bocsásson meg, nem értem, hogyan volt ideje belenézni a könyvembe – tette hozzá. – Egész délután egymás sze-

me előtt voltunk, először azon a hosszú sétán, aztán teázás közben lenn a parkban, míg át nem öltöztünk a vacsorához, majd vacsora közben egész este, végül itt és most.

St. George arca felderült, és tett egy fordulatot. – Pedig rászántam egy negyedórát.

– Negyedóra nagy idő, de nem értem, hogyan keríthetett rá sort. Vacsora után a dolgozószobában nem olvasott... láttam, hogy egész idő alatt Miss Fancourtal beszélget.

– Jó helyen tapogatózik, ugyanis a *Ginistrelláról* beszélgettünk. Leírta nekem, milyen a könyv... kölcsönadta a saját példányát.

– Kölcsönadta...?

– Mindenhová magával viszi.

– Hihetetlen! – Paul elpirult.

– A dicsőség a magáé, de a körülménynek én is hasznát láttam. Amikor a hölgyek este visszavonultak, Miss Fancourt kedvesen felajánlotta, hogy leküldi nekem a könyvet. A szobalánya adta át a szalonban, aztán én is visszavonultam olvasni. Addig meg se fordult a fejemben, hogy idejőjjek, olyan ritkán éjszakázom. Azon nyomban, így, ruhástul nekiültem a maga könyvének, éppen csak a kabátomat dobtam le. Azt hiszem, ez annak a jele, hogy alaposan felpiszkálta a kíváncsiságomat. Átolvastam azt a bizonyos negyedórát, és a végén úgy éreztem magam, mint akit fejbe kölintottak.

– Ó, igen, az eleje nem a legjobb... sajnos, ez igaz – mondta Overt, aki visszafojtott lélegzettel hallgatta ezt a beszámolót. – Aztán letette a könyvet, és a keresésemre indult...? – kérdezte.

– Pontosan; a lelkembe lát. Azt gondoltam: „Tessék, csinált valami egyedülállóan jót, ráadásul itt járkált az orrom előtt egész nap, én meg arra se méltattam, hogy három mondatot váltsak vele.” Ekkor eszembe jutott, ha a társaságban megtalálnám, talán még ki lehetne köszörülni a csorbát. Szerettem volna leköteleezni magát valamivel, úgy-hogy vettem a kabátom, és idejöttem. Mihelyt újra fönn leszek, folytatom a könyvét.

Barátunk alig tudott a helyén maradni – ez a feléje áradó látványos érzelemnyilvánítás jobban meghatotta, mint bármi hasonló, amit eddig átélt. – Maga egyszerűen... nem is tudom, mit mondjak. *Cela s'est passé comme ça?*... Én meg csak ülök itt maga mellett, és föl se fogom, meg se köszönöm a kedvességét.

– Köszönje Miss Fancourtnak... ő csigázott fel ennyire. A regénye valósággal életre kelt a szemem előtt, miközben beszélt róla.

– Földre szállt angyal! – jelentette ki Paul.

– Az bizony. Nincs párja ennek a lánynak! Bámulatos, hogy mennyire érdeklí az irodalom... minden gondolata ekörül forog; nem is hinné, milyen komolyan veszi. Érti a művészetet, és akarja is érezni. Szinte megszegényíti azt, aki gyakorolja... ez a sugárzó kíváncsiság, ez a szimpátia, ez a határtalan hit! Bár olyan gyönyörű volna minden, amilyenek ő látja!

– Páratlan teremtés! – sóhajtott a fiatalember.

– Mindennel meg van áldva... a művészi érzéke egészen elsőrendű. És a forma, amelyben ez a gazdagság lakozik...! – kiáltott fel St. George.

– Vonzó feladat lenne ábrázolni egy ilyen lányt – folytatta Paul.

– De még mennyire... egy élő modellhez semmi nem fogható – mondta a társa. – Ha már végzett mindennel, ha kifacsarták és eldobták, ha azt hiszi, hogy kiürült a tartalma, akkor egyszerre hívást érez, megérintik, megremeg, az eszme felröppen a valóság öléből, és íme, a lelke újra készen áll a feladatra. De hiába, a feladat másra vár... ez a lány nem nekem termett.

– Nem magának...? Hogy érti ezt?

– Ó, én ezen már túl vagyok... *magának* termett, ha szabad ilyet mondanom.

– Ugyan, hová gondol! – mondta Paul. – Nem, ő nem egy szürke kis tollforgatónak termett; ő, aki egymaga az egész világ, az a gazdag nagyvilág, amelyet a pénz és a kapcsolatok mozgatnak. És ez a világ előbb vagy utóbb a hatalmába keríti... magával ragadja.

– Igen, biztosan megpróbálja... de hát éppen így válik lehetségessé a küzdelem. És az a férfi, akinek célja van, akit az ifjúság és a tehetség támogat, talán nem küzd hiába.

Ezek a szavak szöveget ütöttek Paul Overt fejébe – kis ideig némán meredt maga elé. – Csoda, hogy megmaradt ilyennek; pedig mennyire odaadó... mennyi mindent képes adni önmagából.

– Mit csodál? Hogy ilyen őszinte maradt... ilyen természetes? De hiszen nincs is tudatában... ad, mert van mit adnia, árad belőle. Saját érzelmei, saját elvei vannak; észbe se jutna, hogy felvágjon. Az a kis idő, amióta hazajött, még nem hagyott nyomot rajta; felkapott egy-két divatos szokást, de csak olyat, ami mosolyt fakaszt. Vidéki lány, és mint ilyen, tökéletes – melegedett bele St. George –, elbűvölő, ha ügyetlenkedik, és érdekes, ha butaságokat mond. Visszajött Ázsiából, és most tele van lázas kíváncsisággal, szeretne mindenbe belekóstolni. Első osztályt érdemelne, és másodosztályon utazik. Elevenebb, mint maga az élet, és közben azért lelkesedik, ami mesterkélt. Mindent összekever, de nincs olyasmi, amiről ne volna véleménye. Mindent messziről néz – akár a Himalája csúcsáról –, és mindent nagyra lát, ami felkelti a figyelmét. A túlzások világában él... úgy értem, ő maga túloz el mindent. Bennünket is nagyobbra lát, mint amilyenek vagyunk.

Ez a jellemrajz merőben alkalmatlan volt arra, hogy csillapítsa fiatalabbik barátunk izgalmát, amit a vonzó tárgy még vázlat formájában keltett benne. Műalkotásnak érezte, mely St. George avatott kezét dicséri, és önfeledten bámulta a látomást – mert hirtelen látomása támadt –, amelyben egy jövődöbéli regényt dicsőít meg a belőle kiemelkedő nőalak. De egy pillanat múlva a képet füstfelhő homályosította el, a füst pedig – egy nagy szivar utolsó pöffenése – Fancourt tábornok hangját hozta, aki, miután egyenes léptekkel otthagya a társaságot, egyszerre a pamlagon ülő két úr fölé magasodott. – No nézd csak, a két szaktárs összedugta a fejét... nekik aztán fújhatnak az ébresztőt!

– Ébresztőt...? *Jamais de la vie!* Elszólít a higiénia – mondta St. George, és talpra állt.

– Értem én... maguk üvegházi palánták – nevetett a tábornok. – De hát aki virágot terem, vigyázzon magára!

– Én reggel virágzom, tíz és egy között... mindennap ugyanakkor bontok szirmokat – folytatta St. George.

– És milyen pompás szirmokat! – vágta rá készséggel a tábornok, és Paul észrevette, hogy a *Shadowmere* szerzője egyáltalán nem jön zavarba attól, hogy ünnepeelt írónaként üdvözlik – mert Paul így értette a tábornok szavait. A fiatalember úgy képzelte, hogy ő soha nem tudná megszokni ezt; kínosnak érezné – a gyanú miatt, hogy csupán kötelességérezetből teszik –, és igyekezne elhárítani. Neves kollégája természetesen már megedződött és megkérgesedett – megvolt a maszkja ezekre az alkalmakra. A többiek is végeztek szivarjukkal, és a hálósobájukból hozott gyertyatartók után néztek; de mielőtt mindnyájan kimentek volna, Lord Watermouth felszólította két vendégét, akik teljesen elmerültek egymás társaságában, hogy „hajtsanak fel” valamit. Úgy esett, hogy mindketten nemet mondtak; amit Fancourt tábornok nem hagyott szó nélkül: – Hát ez az a híres higiénia? Nem öntözik a virágokat?

– Abba belefulladnának! – felelte St. George; de amikor újra fiatal barátjához szegődött, és kettesben elhagyták a szobát, magyarázatként szórakozottan odasúgta neki: – A feleségem megtiltotta.

– No, én ugyan semmi pénzért nem lennék a maguk szaktársa! – vonta le a tanulságot a tábornok.

Summersoft és London közelsége reggeli után a ház elé rendelt hintók sorával dermesztette meg a családias légkörű vasúti kupék híveit: a társaság zöme így, saját kocsiján tért vissza a városba; vonaton csak a poggyászt cipelő szolgálk utaztak. Három-négy fiatalember is, köztük Paul Overt, alkalmazkodott ehhez a kényelmes szokáshoz; ott álltak az oszlopcsarnokban, és nézték, ahogy a többiek tovagördülnek. Miss Fancourt apja társaságában egy *victoriába* ült, előtte azonban kezét fogott hősünkkel, és a világ legszívélyesebb mosolyát rávillantva így szólt: – *Mi* még találkozunk. Mrs. St. George nagyon kedves volt; azt ígérte, hogy egyszerre hív meg minket vacsorára. – Mrs. St. George és férje egy tökéletesen felszerelt *broughamba* szállt – a hölgy csukott kocsit rendelt –, és amikor fiatalemberünk kalapját megemelve feléjük intett, hogy viszonozza a biccentést és a kézmozdulatot, arra gondolt, hogy ez a pár, így, egymás oldalán, dicséretes jelképe lehetne annak a sikernek, jólétnek és közmegebecsülésnek, ami az irodalom révén érhető el. Vannak ugyan más értékmérők is, de ő azért érzett némi büszkeséget – az irodalom nevében.

IV

Nem telt belé egy hét, és találkozott Miss Fancourttal a Bond Streeten, egy „fekete-fehérben” dolgozó fiatal művész magánkiállításán, aki volt olyan figyelmes, hogy őt is meghívja erre a szűk körű eseményre. A rajzok elbűvölték, de az apró helyiségben tolongó vendégek között úgy érezte magát, mintha csak a feje látszana ki egy bekötött gyapjúzsákból. A tömeg szélére szorult nézők görnyedt háttal és még annál is páncélosabb akarattal, tünetően állták a többiek nyomását, hogy megóvják a látóteret orrhegyük és a fénylő kartonok között; a belső csoport tagjai pedig a félhomályban, melyet egy széles, vízszintes ablakellenző vetett – a természetes fény ellen szolgált, és a napvilágnak csupán egy keskeny sávot hagyott –, rezzenetlenül, egyenes derékkal merengtek, sorra elidőzve tétova gondolataik fölött. Erről a merengésről kivált női fejek árulkodtak, egy-egy szomorú szempár a kalapok különös csigái és tollai alatt, ha a szépen ívelt nyak fordulata látni engedte. E fejek egyike, amelyet Paul első látásra a gyűjtemény legszebb darabjának ítélt, a következő pillanatban Miss Fancourt fejének bizonyult. Szépségét csak fokozta a boldog mosoly, amelyet a közbeeső akadályokon át feléje küldött; a mosoly hatására Paul azonnal utat tört magának a lány felé. Már Summersoftban megfigyelte, hogy semmi nem olyan idegen a természetétől, mint az affektált közöny; de még ennek biztos tudatában is örömmel lepte meg, hogy közledekör eszébe se jut nyugalmat színlelni. Olyan sugárzóan mosolygott, mintha hívná, sürgetné, és mihelyt hallótávolságba ért, boldog izgalommal kiáltott felé: – Itt van... itt van ő is; mindjárt visszajön!

– Ó, az édesapja...? – kérdezte Paul, és megfogta a kinyújtott kezét.

– Jaj, dehogy, szegény papát hat lóval se lehetne idevonszolni. Mr. St. George, vele vagyok! Csak egy percre hagyott itt, beszélni akar valakivel... mindjárt visszajön. Ó hozott el... ugye, milyen kedves?

– Ó, akkor megelőzött... de *nekem* úgyse engedte volna meg, hogy „elhozzam”. Vagy igen?

– Hát, ha eszébe jut, hogy felajánlja... megtehetette volna, éppen úgy, mint ő – felelte a lány, és arcán nyoma sem volt az olcsó magakelletésnek; csak a pusztá tényt állapította meg.

– Hm, végül is ő a *père de famille*. Előjogai vannak – jegyezte meg Paul. Aztán gyorsan hozzátette: – De azért néhány képet velem is megnézhet, ugye?

– Akár az összeset – mosolyodott el. – Tudom, mire gondol: egy lány mellett mindig legyen valaki...! – majd arcán felhő suhant át: – De én ezt nem akarom. Szabad vagyok, mindig is az voltam... engem bárki elkísérhet. Annyira örülök, hogy találkoztunk! – váltott újra hangot, és a mondatban olyan kedves őszinteség csendült, hogy a körülötte állók figyelmét is magára vonta.

– Ha megengedi, hálából a szép szavakért, kiragadom ebből a csődületből – mondta a barátja. – Úgy látom, itt senki nem érzi jól magát.

– Igen, rémes, hogy milyen *morne* ez az egész. De miattam ne aggódjon, én jól érzem magam... és megígértem Mr. St. George-nak, hogy egy tapodtat sem mozdulok, amíg vissza nem jön. Ő akar elvinni. Állandóan ilyen helyekre hívogatják... és néha már elege van. Igazán kedves volt tőle, hogy rám gondolt.

– Engem is hívogatnak, és néha *nekem* is elegem van. De ha magára gondolok és arra, hogy magának ez... – melegedett bele Paul.

– Ó, nekem itt minden tetszik... minden, ami eleven, minden, ami az igazi London!

– Ami meg Ázsiát illeti, arról egészen sajátos a véleménye! – nevette el magát Paul. – Sajnálhatja, hogy idén már aligha jön össze ekkora társaság... akármilyen nagy ez a város.

– Hát, élet lesz jövőre is, mi pedig barátok maradunk, ha maga is úgy akarja. Ó, már jön is! – kiáltott fel Miss Fancourt, mielőtt Paul válaszolhatott volna.

Paul a kavargó tömegben észrevette St. George-ot, és talán ez adott neki lendületet a folytatáshoz: – Remélem, nem azt akarja mondani, hogy ebben az évben már nem láthatom?

– Nem, dehogy... ugye, ott lesz azon a vacsorán, huszonötödikén? – A kérdésben olyan vágy remegett, amely szinte felülmúlta a férfiét.

– Hol van az még? Hamarabb nem találkozhatnánk?

A lány csodálkozva rámeredt: – Úgy érte, hogy *meglátogatna*?

– Hogyne, bármikor... csak egy szavába kerül.

– Akkor hát vasárnap?... Most vasárnap?

– Talán valami rosszat tettem, hogy kételkedik bennem? – kérdezte mosolyogva a fiatalember.

Miss Fancourt válasz helyett St. George-hoz fordult, aki ebben a pillanatban lépett oda hozzájuk, és diadalmasan kijelentette: – Ő is eljön vasárnap... most vasárnap!

– Hohó, az a nap az enyém... azt is nekem ígérte! – mondta a híres regényíró, és fogait a jövevényre villantotta.

– Igen, de nem csak magának. Eljönnek a Manchester Square-re, leülnek, beszélgetnek... olyan csodálatos lenne!

– Mi nem látjuk egymást valami gyakran – mondta St. George, és kezét nyújtott tanítványának. – Minden összejön... mindig minden összejön! De szeptemberben mi is összejövünk lenn vidéken. Megígérte, és remélem, állja a szavát!

– De hát ő is ott lesz huszonötödikén... akkor beszélhet vele – mondta a lány.

- Huszonötödikén? – kérdezte St. George tanácstalanul.
- Vacsora lesz maguknál, már nem emlékszik? Még képes, és elígérkezik máshová! – kacagott fel a lány, és Paulra pillantott.
- Te jó ég, csakugyan... hát ez nagyszerű! És maga is ott lesz? A feleségem egy szóval sem említette – mormolta St. George, aztán újra kifakadt: – Tessék... már megint minden összejött!
- Minden? Talán inkább mindenki! – szisszent fel Paul, és megpróbált kitérni egy könyök elől, amely csaknem az oldalába fúródott.
- Nono, csak ne szidja őket! Ezek az emberek itt mind magát olvassák.
- Engem? Szeretném én látni azokat az olvasókat! Azt a kettőt vagy hármat... – felelte a fiatalember.
- Hallott már ilyet? Ókelme fenn hordja az orrát, mert tudja, hogy jó, amit ír! – jelentette ki St. George, és Miss Fancourtra nevetett. – *Engem*, látja, olvasnak, talán élveznek is, de örömem nincs belőle. El innen, el innen, minél messzebb! – azzal hátat fordított a képeknek, és elindult kifelé.
- A Parkba akar vinni – közölte lelkesen Miss Fancourt, amikor Overt oldalán végigment az utcára vezető folyosón.
- Csak nem? Ilyen helyekre jár? – lepődött meg Paul, mintha ez az adalék új oldalát tárná fel előtte St. George erkölcsleinek.
- Ma jó idő van... biztosan nagy lesz a tömeg. Az embereket akarjuk megfigyelni, a jellegzetességeiket – folytatta a lány. – Leülünk a fák alá, sétálunk egyet a Row-n...
- Evente egyszer kimegyek oda... szakmai érdeklődés, semmi több – magyarázta St. George, aki meghallotta Paul kérdését.
- És a vidéki unokahúga?... Elöttem órá hivatkozott! Képzelve, én vagyok az! – A lány válla fölött Paulra nevetett, miközben barátjuk egy kétkerekű bérkocsiba tessékelt, amelyet gyorsan odaintett. A fiatalember mozdulatlanul állt, és nézte, ahogy beszállnak; viszonzta a barátságos kézmozdulatot, amellyel St. George búcsút vett tőle, ahogy a lány mellé dőlt a kocsikulcsra. A kocsi nekilódult, és ő földbe gyökerezett lábával figyelte, ahogy eltűnik a Bond Street forgatagában. Csak bámult utána; a látvány megzavarta az érzéseit. „Ez a lány nem *nekem* termett!” – a neves író nagy nyomatékkal ejtette ki ezt a mondatot Summersoftban; de viselkedése, ahogyan ragaszkodik hozzá és kisajátítja, most megcáfolni látszott ezt a nyilatkozatot. Vajon másként viselkedne, ha úgy vélné, hogy a lány igenis *neki* termett? Valami nehezen megfogható irigység ébredt Paul szívében, ahogyan társtalanul hazafelé bandukolt; és ez az érzés furcsa módon egyformán illette a bérkocsi mindkét utasát. Micsoda boldogság lenne Londonban kocsikázni egy ilyen lánnyal az oldalán! És micsoda boldogság lenne emberekre és „jellegzetességekre” vadászni St. George társaságában!
- Vasárnap négy órakor megjelent a Manchester Square-en, ahol titkos vágya teljessült: egyedül találta Miss Fancourtot. Egy tágas, napfényes, lakályosan berendezett szobában ült; a szoba valamennyi fala vörös volt, és körben mindent az az olcsó és bizarr, virágmintás kárpit borított, amely azonnal felidézi a trópusi és a távol-keleti országokat, ahol állítólag a legközönségesebb ágyneműanyagoknak számít; a polcokon jobbra-balra színes kerámiák sorakoztak, a falakon mindenfelé rajzos akvarellek fügtek, melyek, mint rövidesen kiderült, az ifjú házigazda kezét dicsérik, és változatos témáikkal arra szolgálnak, hogy felidézzék a naplementék, az indiai hegyek, szentélyek és pagodák emlékét. Egy óráig üldögélt itt – nem is, inkább két óráig –, és közben senki nem nyitott be. Vendéglátója figyelmesen és kedves tapintattal meg is jegyezte: milyen jó,

hogy nem zavarják őket; Londonban ritka az ilyesmi, kivált a társasági szezon kellős közepén. De hál' istennek, szép ez a vasárnap; a társaság fele vidéken van, aminek az itthon maradók igazán örülhetnek, már akkor, ha kedvelik egymást. Ez a rossz Londonban – az egyik; bár azért olyan sok rossz nincs ebben a nyüzsgő világvárosban, amelyet annyira imád –: hogy olyan kevés az alkalom a meghitt beszélgetésre, hogy soha nincs idő végigcsinálni valamit.

– Minden összejön; mindig minden összejön! – ismételte Paul a panaszt, amelyet St. George-tól hallott pár nappal azelőtt.

– Igen, neki minden összejön, több is a kelleténél... olyan bonyolult az élete!

– Maga már belepillantott? Én is ezt szeretném; így talán fény derülne néhány titokra – folytatta a látogató. A lány megkérdezte, miféle titok érdekli, mire így felelt: – Ó, hát ami a munkája mögött van; ez a furcsa kettősség, ez a felszínesség. Aki művészszemmel nézi az ilyesmit, csak a feneketlen rejtélyt látja.

A lány erre nyomban izgalomba jött. – Jaj, beszéljen még erről... olyan érdekes! – unszolta kipirulva. – Nekem nincsenek ilyen kétségeim. Annyira kíváncsivá tett! Ó bukkott embernek tartja magát... ugye, milyen hihetetlen?

– Attól függ, mi a célja. Ekkora tehetséggel akármit elérhet. De amíg nem sejtjük, mire törekszik...! Vagy *maga* talán sejtji? – szegezte neki a kérdést a fiatalember.

– Ó, saját magáról nem szeret beszélni. Én meg nem faggathatom. Még felbosszantanám.

Paul már majdnem megkérdezte, hogy akkor vajon miről beszél, de a tapintat megálljt parancsolt, és inkább így folytatta: – Nem gondolja, hogy odahaza talán boldogtalan?

A lány rábámult: – Odahaza?

– Odahaza, a feleségével... úgy értem, talán rossz a kapcsolatuk. Amikor őt említi, általában kissé homályosan fogalmaz.

– Én nem vettem észre. – Marian Fancourt ráemelte kristálytisztá szemét. – Az nem volna helyes dolog, ugye? – kérdezte elkomolyodva.

– Nem, egyáltalán nem; örülök is, hogy maga előtt nem beszél róla. Ha a dicséretét zengené, azzal csak untatná, mást meg igazán nem mondhat. De azért magával közlékenyebb, mint velem.

– *Magát* viszont annyira tiszteli! – kiáltott fel a lány szinte már irigykedve.

Vendége meghökkent, majd nevetésben tört ki. – Ugyan, magát talán nem tiszteli?

– Hogyne tisztelne, de az egészen más. Magát azért tiszteli, amit alkotott... a minap szó szerint ezt mondta.

Paulnak jólesett a dicséret, de megőrizte hidegvérét. – A minap? Amikor „jellegzetességekre” vadásztak?

– Igen, és találtunk is... ha tudná, milyen éles a szeme; mindent észrevesz! Sokat beszélt a maga könyvéről is. Azt mondta, hogy fontos mű... igazán fontos.

– Fontos! Ó, a jótét lélek! – és a szóban forgó mű szerzője kéjesen felsóhajtott.

– Káprázatos volt, olyan szórakoztató, olyan végtelenül szellemes az egész séta alatt. Nagyon jó megfigyelő, és mindenről eszébe jut valami; rengeteg ötlete van, és mindegyik telibe talál. *C'est d'un trouvé*, ahogy mondják!

– Igen, ekkora tehetséggel a találat úgyszólván kötelező – hümmögött Paul.

– És azt gondolja, hogy ő nem tesz meg érte mindent?

Ez az, helyben vagyunk. – Dehogynem, sokat tesz, és amit eddig tett, bárkinek a becsületére válna. *Ő* azonban a legnagyobb is lehetett volna. De hagyjuk ezt, ne rontsuk

el a délutánt azzal, hogy őt méricskéljük. Akár jó, akár rossz – vonta le nagylelkűen a tanulságot –, minden írása aranybánya.

Ezzel az ítélettel a lány teljes szívéből egyetértett, és a következő félórában a pár végigtárgyalta a Mester legfontosabb műveit. Miss Fancourt jól ismerte valamennyit – még talán jobban, mint vendége, akit egészen meglepett ez a kritikusi intelligencia és az a nagyvonalú, vakmerő lendület, amellyel a lány a művekhez közeledett. Amit mondott, egyenesen a lényéből fakadt, és Pault szinte megijesztette – helyénvaló volt, nagyon is az; mentes az elhasznált frázisoktól. St. George-nak igaza volt, a lány első osztályt érdemelne: nem riad vissza attól, hogy kitárulkozzék, és eszébe se jutna, hogy felvágjon. Valami hirtelen átfutott az arcán, és így szólt: – Emlékszem, egyszer beszélt nekem Mrs. St. George-ról. Azt mondta – nem is tudom, miért hozta szóba –, hogy őt nem érdekli a tökéletesség.

– Nagy bűn ez egy művészfeleségtől – állapította meg Paul.

– Igen, szegény! – és a lány felsóhajtott, mintha futó gondolatai közt olyan is akadna, amely okot ad a megkönnyebbülésre. De aztán nyomban így folytatta: – Ó, a tökéletesség!... Másra nem is volna szabad törekednünk. Bárcsak én is elérhetném!

– Mindenki elérheti a maga módján – vélekedett a társa.

– Ó, igen, a férfiak... de nem a nők. A nők olyan esendők... olyan kiszolgáltatottak! És ez... nem is tudom, valahogy szégyenletes, pedig az ember *tenni* szeretne valamit... maga nem gondolja? – folytatta Miss Fancourt, és sietségében az elejtett gondolat helyett egy másikat kapott föl; ez a baleset gyakran megtörtént vele. A két fiatal így, magasröptű témákon vitatkozva üldögélt az eklektikus nappaliban, a londoni „szezon” kelles közepén – a tökély magasröptű témáján vitatkoztak halálos komolysággal. E kicsapongás mentségére legyen mondva: a tárgy mindkettejüket érdekelte. Szavaikban ott volt az igazság, érzelmeikben a szépség; nem pózoltak sem egymás, sem senki más előtt.

Mivel a tárgy kimeríthetetlennek látszott, kénytelenek voltak leszűkíteni; meg-egyeztek abban, hogy a tökéletesség terén folytatandó vizsgálataikat egyelőre a példaadó, vérbeli műalkotásra korlátozzák. A fiatal hölgy képzelete a megszorítás ellenére is messzire kalandozott, és vendége azt a ritka gyönyörűséget érezte, amit egy eszmecsere tökéletes harmóniája okoz. Ezt a délutánt évek múlva sem feledi majd, sőt áhíttattal őrzi emlékei közt – mintha a sors váratlanul egyetlen cseppbe sűrítette volna mindazt, amit adni tud, olyan cseppbe, amely balsamként szolgál minden későbbi horzsolásra. Bárhol, bármikor fel tudja majd idézni a szoba vízióját, a fényben álló, ott-honos, vörös szobát a függönnyel, melyen a kék szín remegni látszott a vadul áttörő napsugarak dőfései alatt. Emlékszik majd, hol álltak a tárgyak, hogyan hevert kinyitva az asztalon egy ritka könyv, milyen áthatóan illatoztak a virágok valahol a bal vállá mögött. Ezek a benyomások adták a keretét annak a semmihez nem fogható finom izgalomnak, amelyet ez a két óra segített világra benne, s amelynek talán ez az önkéntelenül, újra meg újra elsuttogott mondat volt a legfőbb jele: „Nem is hittem, hogy létezik ilyen... nem is hittem, hogy létezik ilyen!” A lány önállósága meglepte, és imponált neki – úgy érezte, leveszi válláról a cselekvés terhét. Olyan bánásmódot követelt, mint bármelyik független személyiség – ez a félárva lány, aki alig nőtt ki a bakfiskorból, de már tudja, mi a méltóság és a felelősség, aki nem ismeri az átlagos „kisasszony” gátlásait. Nem kísértette magát fájós derekú *duennával*, egyedül fogadta a látogatókat, s noha jelét sem adta annak, hogy akaratos, a védelem vagy a pártfogás gondolata vele kapcsolatban föl sem merülhetett. A könnyedség és a természetesség egyesült benne mindazzal, ami tiszta és nemes, következésképp idegen volt tőle bármínemű „sza-

badosság” – legalábbis ilyen benyomást keltett, annak ellenére, hogy valósággal megtestesítette mindazt, ami modern. Igen, modern volt ízig-vérig, és Paul Overt, aki szerette a régi színeket, az óarany patinát, némi aggodalommal képzelte maga elé a jövő kusza palettáját. Nem tudná megszokni, hogy a lány befolyással van a műre, amelyen dolgozik; túl szép volna ahhoz, hogy igaz legyen – túl kockázatos kaland volna elmerülni az együttérzésnek ebben a forrásában. Könnyű eltévedni a sivatagban – ez a sors vár mindenkire, ez az élet törvénye; de kristályvizű forrásra bukkanni csak keveseknek adatik meg. Mégis, a vágy, mely az első pillanatban túl szertelennek tűnt ahhoz, hogy igaz legyen, a másodikban már azzal lepte meg, hogy túlságosan szellemi, tehát nem lehet hamis. Homályos volt, ugyanakkor határozott célra irányult, és szeszély ide vagy oda, ő sürgetőbbnek érezte azoknál, amelyek a társasági érintkezés során teljesülhetnek. Elég valószínűnek látszott, hogy a lány nem sokáig lelné örömét benne – fölváltaná az intrika, a „szalonélet” vagy egyszerűen a termékeny anyaság örömeivel, ahogyan az írogató, festegető, jól nevelt és körülrajongott lánykák tenni szokták a fényűzés korszakaiban és a felső tízezer köreiben. Nyugtázta, hogy a szoba falán lógó vízfestmények határozottan naiv jellegűek, és arra gondolt, hogy a naivítás olyan a művészetben, mint a számok között a nulla: értéke attól függ, milyen számjegy áll mellette. De hiába, addigra már beleszeretett a lányba. Távozás előtt mindenestre megjegyezte: – Azt hittem, ma St. George is eljön; vajon hol lehet?

Egy pillanatig arra számított, hogy a lány felkiált: – *Comment donc?* Csak azért látogatott meg, hogy vele találkozzon? – De aztán nyomban rájött, hogy ez a beszéd milyen kevésbé illene a kokettálásnak azokhoz a jeleihez, amelyeket a lánynál eddig megfigyelt. És csakugyan, az mindössze így válaszolt: – Ó, nem hiszem, hogy ma eljönne. Annyit mondott, hogy inkább ne várjam. – Aztán évődve, de egész illendően hozzátette: – Azt mondta, nem lenne korrekt dolog magával szemben. De én kettejükkel is elboldogultam volna.

– Én is magukkal – ríposztzott Paul Overt tréfásan, de kissé kényszeredetten. Amit az alkalom csodájának hitt, valójában oly maradéktalanul azonos volt az előtte ülő nő csodálatával, hogy újabb szereplő a színen, bármilyen nagynevű, akár maga St. George, egy percig se tudta volna lekötni a figyelmét. Miközben elhagyta a házat, azon töprengett, hogyan is értse a nagy ember szavait, mi az, ami „nem lenne korrekt vele szemben”; s főként azon, hogy tényleg emiatt maradt-e távol ma délután. Ahogy botját pörgetve, zavaros és fortyogó érzésekkel a lelkében átvágott a vasárnapi Manchester Square kongó ürességén, úgy érezte, valami idegenszerű, végtelenül nemes világ veszi körül. Miss Fancourt közölte vele, hogy jövő vasárnap feltehetően nem lesz otthon sem ő, sem az édesapja, de ha mégis, akkor reméli, hogy meglátogatja. Szavát adta, hogy ha programjuk netán meghiúsul, időben értesíti. Mikor Paul befordult a térről nyíló utcák egyikébe, megállt, és határozott szándék nélkül, tétován körülnézett, nem lát-e valahol bérkocsit. Megpillantott egy kétkerekűt, amint a túloldalon kigördül a térre, és lassan feléje közeledik. Kiáltani akart a kocsisnak, de észrevette, hogy „fuvarja” van; így hát várakozott, figyelte, ahogy a jóember gyepelőt ránt az egyik ház előtt, és cihelődni kezd, hogy lerakja utasát. A ház mintha ugyanaz volna, amelyikből ő maga lépett ki az imént; legalábbis annak kell lennie, suhant át a fején, amikor a bérkocsi utasában St. George-ra ismert. Paul villámgyorsan elfordult, mint akit leskelődésen kaptak. Hagyta a kocsit – jobb lesz, ha sétál egyet; úgyszincs semmi dolga. Örült, hogy St. George végül nem mondott le a látogatásról – miért is tette volna? Igen, végtelemül nemes ez a világ – még akkor is így érezte, amikor zsebórájára pillantott, és magá-

ban gratulált követőjének, amiért az hattól hétig nyugodtan elüldögélhet Miss Fancourt nappalijában. Neki is lenne még ideje vizitálni valahol, de mire a Marble Archhoz ért, a gondolat elpárolgott a fejből. Elsétált az építészeti mestermű alatt, és ment, egyenesen be a Parkba, amíg a szépen nyírott gyepek köréje nem terült. Ezen a helyen folytatta a sétát; keresztülvágott a ruganyos pázsiton, és kiért a Serpentine-hez. Gyöngéd szemmel figyelte a londoni nép vidám nyüzsgését, bátorító pillantásokat vetett a fiatal hölgyekre, akik szívszerelmük karján andalogtak a tó körül, és a gárdatisztekre, akiknek medvebőr kucsmája lágyan csiklandozta a vasárnapi művirágokat partnerük kalapján. Míg töprengett, a lába magától vitte; belépett a Kensington Gardensbe, leült egy út menti padra, nézte a kis vitorlás csónakokat, ahogy a kerek tavon imbolyognak, és örült, hogy ma sehol nem várják vacsorára. Amikor késő este ilyen céllal állított be a klubjába, még a rendelés is nehezebbre esett; csak annyit mondott a pincérnek, hogy hozza azt, ami van. Meg se nézte, mit raknak elé; az éjszakát az intézmény könyvtárában töltötte, és úgy tett, mintha egy amerikai magazin cikkébe temetkezne. Nem jutott el a tudatáig, mit olvas; úgy rémlett neki, hogy a cikk rejtélyes módon Marian Fancourtról szól.

A hét vége felé a lány megírta neki, hogy nem utazik vidékre – a dolog éppen most vált bizonyossá. Apja, tette hozzá, nem képes elrendezni semmit, inkább órá hárítja a felelősséget. Érezte is a súlyát – éreznie kellett –, s minthogy kényszerhelyzetbe került, végül így határozott. Okokat nem említett, amivel tág teret hagyott barátunknak a merész találgatásra. Ezen a második vasárnapon a Manchester Square-en már nem érezte magát annyira szerencsésnek, mert a lánynál vendégeket talált, hármat vagy négyet egyszerre. Három-négy apró dolog azonban kárpótolta, és az egyik nem is volt olyan apró: amikor megtudta, hogy a tábornok az utolsó pillanatban mégis elutazott a városból, a merész találgatás, amelyről beszéltem, egyetlen, még merészebb sejtelemmé állt össze. A lány így lett igazán önmaga, jelenléte igazi jelenlét, így töltötte be maradéktalanul a vörös szobát, amely ott volt, létezett, akármilyen fantomok jártak-keltek, akármilyen szellemhangok lebegtek is a falai között. Nagy nehezen kivárta, amíg a jövevények eltűnnek, és közben elhitette magával, hogy jelenléte a lány kedvére van, bár ennek semmi jelét nem tapasztalta. Amikor kettesben maradtak, azonnal a tárgyra tért: – St. George mégiscsak eljött... a múlt vasárnap. Láttam őt, ahogy a sarokról visszaneéztem.

– Igen, de utoljára.

– Utoljára?

– Azt mondta, nem jön többé.

Paul Overt rámeredt. – Hogyhogy?... Nem akarja látni magát?

– Nem tudom, hogy akar-e – mosolyodott el merészen a lány. – Mindenesetre itt, velem, még egyszer nem találkozik.

– De hát miért nem?

– Sejtellem sincs – válaszolt Marian Fancourt, és vendége soha ilyen természeteleneznek nem látta még ezt a fenséges arcot, mint most, amikor megvallotta, hogy magára maradt.

(Folytatása következik.)